

[Lilli Gyldenkilde]

Jeg synes nok, at nu må det være på tide, at det radikale venstre får lidt andre ord med på vejen, og det vil jeg så begive mig ud i.

Vi ser dette forslag som et led i nogle bestræbelser for aktivt at arbejde for en nedrustning, og vi er i høj grad enige i, at det er nødvendigt, for hvis vi ser os om i verden, findes der vel efterhånden våben til, at vi kan blive dræbt allesammen 100 gange mindst, og én gang skulle vel egentlig være tilstrækkeligt. Det kan vi selvfølgelig ikke umiddelbart gøre noget ved, for det er jo i høj grad supermagterne, der ligger inde med disse våben, men jeg synes nok, vi kan sige, at det, vi herhjemme kan gøre, skal og bør vi gøre. Vi må gøre, hvad vi overhovedet kan for at få nedrustningen i gang, sådan at der kan skabes en folkelig opinion, som kan føre til, at Danmark kan komme til at gøre en indsats for at bekæmpe våbenkapløbet.

Jeg skal bare om et enkelt punkt sige, at SF har selv engang stillet forslag om, at ingen arbejdssøgende skulle kunne tvinges til at tage arbejde, der strider mod vedkommendes samvittighed, så det synes vi er et glimrende forslag, som vi er helt enige i.

Vi synes også, det er ganske nødvendigt, at der kommer parlamentarisk kontrol med disse ting, men efter at jeg har lyttet til ordførerne, kan jeg forstå, at det har ikke mange chancer. Jeg vil nu sige tak til det radikale venstre alligevel, fordi de har fremsat forslaget, for det kan da medføre, at der bliver nogen debat omkring disse ting, og at vi kan få nogle oplysninger frem i udvalget måske, som var rare nok at have siden hen.

Margit Hansen (DKP):

Da hr. Fuglsang ikke kan være til stede og deltage i debatten, skal jeg på den kommunistiske gruppes vegne blot komme med nogle få bemærkninger til det foreliggende forslag.

Den kommunistiske gruppe er positiv over for forslaget om en revision af lovgivningen om produktion og eksport af våben. En sådan ændring, som gør loven mere tidssvarende, tydelig og fremfor alt mere effektiv, er, som det siges i bemærkningerne, i høj grad påkrævet.

Danmarks andel af våbenproduktionen er, som det også siges, yderst beskedent set i verdensmålestok, men dels er det nødvendigt, at vi har muligheden for at kontrollere, hvor

stor produktionen i virkeligheden er på de forskellige områder, dels kan vi gennem en ærlig holdning gøre noget for at præge verdensudviklingen i al almindelighed.

Sagen er jo – og det fremgik også af gårsdagens debat – at netop produktion og handel med våben er en af vor tids allerstørste onder. Ikke alene er en 65-dobling af den internationale våbenhandel fra 300 mill. dollars i 1952 til 20 mia dollars i 1975 en hån mod de hundrede millioner af mennesker, der lever i sult og uden rimelige sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige muligheder, men vi oplever også daglig i praksis, hvad Krupp angiveligt og troligt nok skal have sagt, nemlig at kanonkongerne ikke blot laver våbnene, men de skaffer også de nødvendige markeder. Eller som Eisenhower sagde i sit sidste budskab til USAs folk:

»For hver ny fabrik for militær produktion, faktisk for hver ny produktionskontrakt, vejer disse særinteresser stadig tungere og får stadig mere fordærlige følger.«

Det samme gælder også herhjemme. I samme omfang som dansk industri direkte eller indirekte inddrages i eller bliver gjort afhængig af den internationale våbenhandel, i samme omfang vil det på fordærlig måde påvirke vor almindelige holdning. Det, som kaldes fordærlige følger, gælder i virkeligheden også beskæftigelsen, så sandt som våbenproduktion i forhold til investeringerne giver mindre beskæftigelse end andre investeringer. Men de giver til gengæld selvfølgelig højere profitter.

En for os bemærkelsesværdig bestemmelse er det foreslåede punkt 5 om retten til at nægte at medvirke ved tilvirkning af krigsmateriel uden fortabelse af rettigheder. Vi synes, det er rigtigt, at man har en sådan bestemmelse med.

Der vil muligvis være problemer med at få formuleret loven rent praktisk, bl. a. vil det måske kunne skabe nogle debatter om, hvordan kontrollen skal udøves, men forslagsstillerne motiverer netop forslagets form som forslag til folketingsbeslutning med, at man er indstillet på, at det skal tjene til at åbne debatten. På den baggrund vil vi stille os positivt til forslaget.

Kurt Hansen (VS):